

Inhoud

Drie werelden in één land	8
Peru als reisbestemming	10
Hulp bij het plannen van je reis	13
Suggesties voor rondreizen	18

Land, volk en cultuur

Peru in het kort	22
Natuur en milieu	24
Economie, maatschappij en politiek	32
Geschiedenis en cultuur	38
Jaartallen	52
Maatschappij en dagelijks leven	54
Architectuur en kunst	60

Reisinformatie

Reis en vervoer	66
Accommodatie	69
Eten en drinken	70
Sport en activiteiten	73
Feesten en evenementen	75
Praktische informatie van A tot Z	76

Onderweg

Hoofdstuk 1 – Lima en het centrale bergland

In een oogopslag: Lima en het centrale bergland	96
Lima en omgeving	98
Geschiedenis	98
Oude stad	99
Andere stadsdelen	109
Van Lima naar Tingo María	126
Van Lima naar La Oroya	126
Actief: Wandelen naar Marcahuasi.....	128

Uitstapje van La Oroya naar Pozuzo	131
Actief: Per terreinwagen door de Cordillera Central	132
Van La Oroya naar Tingo María	136
Het centrale bergland	140
Van La Oroya naar Huancavelica	140
Huancavelica	143
Ayacucho	144
Omgeving van Ayacucho	149

Hoofdstuk 2 – Zuidkust en Arequipa

In een oogopslag: zuidkust en Arequipa	152
De zuidkust	154
Van Lima naar Pisco	154
Actief: Wildwaterraften op de Rio Cañete	155
Pisco en omgeving	158
Actief: Verkenning van het schiereiland Paracas	159
Ica en omgeving	165
Líneas de Nazca	169
Van Nazca naar Cusco	173
Van Nazca naar Tacna	174
Tacna	180
Arequipa en omgeving	182
Arequipa	182
De omgeving van Arequipa	193
Cañón de Colca	193
Actief: Wandelen bij de Cañón de Colca	198

Hoofdstuk 3 – Cusco, Valle Sagrado en Machu Picchu

In een oogopslag: Cusco, Valle Sagrado en Machu Picchu ..	202
Cusco en omgeving	204
Geschiedenis	204
Oude stad	205
Sacsayhuamán	221
Actief: Wandeling van Tambo Machay naar Pisac	223
Kenko	224
Puca Pucara en Tambo Machay	224

het om het unieke landschap van de Andes tijdens een **paardrijtocht** te ervaren.

Ook natuurliefhebbers komen in Peru aan hun trekken: naast de vogel- en dierenrijke eilanden aan de kust en de typische vertegenwoordigers van de Andesfauna als de condor, vizcacha en vicuña zijn het vooral de uitgestrekte regenwouden in het oosten die een bezoek waard zijn. In de **natuurreservaten** aan de Amazone en zijn bron- en zijrivieren vind je een breed spectrum aan dier- en plantensoorten: jaguars, tapirs, reuzenotters en ara's behoren hier tot de bekendste vertegenwoordigers van de rijke en gevarieerde fauna, die wereldwijd ongeëvenaard is.

Individuele reizen

Wie voor de eerste keer naar Peru reist, zal verrast zijn door de enorme afstanden in het land: alleen van Lima naar Arequipa is het al 1000 km rijden en veel plaatsen zoals Iquitos en Puerto Maldonado zijn vrijwel uitsluitend met het vliegtuig bereikbaar. De keuze van vervoermiddelen is daarom van groot belang. Het best combineer je de bus met de trein, een huurauto en het vliegtuig.

Het comfortabelst is natuurlijk aansluiting bij een georganiseerde rondreis met een gekwalificeerde reisleader, maar het land is ook op eigen gelegenheid te verkennen. Het voordeel: terwijl de meeste groepreizen steeds dezelfde platgetreden paden volgen, kun je deze als individuele reiziger ook verlaten en het 'echte leven' induiken.

Het kost soms wat moeite om je weg in een plaats te vinden en het is ook niet overal even veilig. Daarom moet je je vooraf goed laten informeren en voorbereiden. Basiskennis van de Spaanse taal is onontbeerlijk.

Georganiseerde reizen

Er zijn veel aanbieders van georganiseerde rondreizen naar Peru en Bolivia. Bovendien zijn er speciale actieve en talenreizen. Bij het vergelijken van het aanbod moet je behalve op de hotelstandaard en inbegrepen maaltijden vooral ook op de groepsgrootte en de kwalificatie en talenkennis van de reisleader letten. Excursies in het land zelf zijn ook mogelijk.

BELANGRIJKE VRAGEN OVER DE REIS

Welke **reisdocumenten** heb ik nodig voor de heenreis en reizen door het land zelf? Zie blz. 66.

Welk **budget** heb ik nodig voor een reis naar Peru? Zie blz. 86.

Moet ik thuis **geld wisselen** of in het land zelf? Zie blz. 78.

Welke vaccinaties worden aanbevolen, welke **geneesmiddelen** moet ik meenemen? Zie blz. 78.

Wanneer is de **beste tijd om te reizen**? Zie blz. 81.

Welke **vervoersmiddelen** worden gebruikt voor binnenlandse reizen? Zie blz. 67.

Waarop moet ik letten bij de reservering van **accommodatie**? Zie blz. 69.

Hoe zit het met de **veiligheid** in het land? Zie blz. 89.

Welke **voorzorgsmaatregelen** moeten worden getroffen? Zie blz. 79.

Hulp bij het plannen van je reis

Planning

De volgende routes zijn bedoeld voor reizigers die met een beperkte tijd zo veel mogelijk uit hun reis willen halen.

Cultuurtip

Natuurtip

De hoofdstukken in deze gids

1. Lima en het centrale bergland: blz. 95
2. Zuidkust en Arequipa: blz. 151
3. Cusco, Valle Sagrado en Machu Picchu: blz. 201
4. Titicacameer, La Paz en omgeving: blz. 255
5. Noord-Peru – kust en bergland: blz. 301
6. Amazonegebied: blz. 371

1. Lima en het centrale bergland

Voor de koloniale oude stad van Lima moet je minstens een halve dag uittrekken, in combinatie met een museum een hele dag, omdat je de afstanden en het verkeer in deze tien miljoen inwoners tellende stad niet moet onderschatten. Aangezien je op de laatste reisdag waarschijnlijk pas 's avonds vertrekt, kun je ook een deel van het bezoek aan Lima naar het einde van de reis verschuiven.

Lima

Goed om te weten: wie een tocht naar Tingo María plant, moet zich bewust zijn van de grote afstanden. Van Lima naar Tingo is het ongeveer 540 km met een hoogteverschil van bijna 9000 meter! Overnachten kun je in het sympathieke stadje Tarma op 3080 m hoogte. Een alternatief voor de heen- of terugweg is de op blz. 125 beschreven route via Canta – een voertuig met vierwielaandrijving wordt aanbevolen!

De reis van Lima naar Huancayo (310 km) is in een dag mogelijk. Wie de weinig interessante stad echter wil vermijden, vindt in Jauja en bij Concepción eenvoudige alternatieven om te overnachten. De weg van Huancayo naar Ayacucho is in de regentijd vaak onbegaanbaar. Naar Huancavelica kun je het best de smalspoortrein nemen. De verdere reis van daar naar Pisco of Ayacucho is alleen met treinwagens mogelijk. Informeer in alle gevallen vooraf naar de toestand van de wegen!

Tijdschema

Lima (zonder heenreis): 1 dag
Centrale bergland: 3-5 dagen

2. Zuidkust en Arequipa

Het zuiden van Peru kan gemakkelijk het hele jaar door worden bezocht, maar het zee-

water bereikt alleen in de zuidelijke zomer van november tot maart een dragelijke temperatuur – vooropgesteld dat je 18°C aangenaam vindt. De luchttemperatuur is hoog in de woestijn en wordt alleen af en toe door de Garúa-kustmist een beetje afgekoeld. In Arequipa kan het vanwege de hoge ligging in de zuidelijke winter ook een beetje frisser zijn. Overdag is het er meestal droog.

Arequipa

- Islas Ballestas
- Líneas de Nazca
- Cañón de Colca

Goed om te weten: hoewel er langeafstandsbusen zijn die van Lima direct naar Arequipa rijden, moet je om de belangrijkste bezienswaardigheden te bezoeken voor het ongeveer 1000 km lange traject liever drie tot vier dagen uittrekken. De overwegend geasfalteerde Panamericana Sur verkeert in uitstekende staat, maar alleen het eerste deel van Lima naar Cañete is tweebaans. De eerste etappe leidt in de regel naar Pisco respectievelijk Paracas (circa 250 km). Van daar kun je in een dag verder naar Nazca rijden (circa 220 km vanaf Pisco), maar het is beter om nog een tussenstop in Ica te maken. Van Nazca naar Arequipa (circa 550 km) zijn er geen vliegverbindingen en de bussen rijden over het algemeen 's nachts. Als alternatief kan de terugreis naar Lima en van daaruit een vlucht naar Arequipa worden overwogen.

Het uitstapje van Arequipa naar de Colca-kloof duurt in de regel twee dagen. Het verblijf kan naar wens worden verlengd, wat met name interessant is voor wandelaars. Houd echter rekening met de ongewone hoogte van meer dan 4600 m. De route Arequipa-Tacna (circa 380 km) kun je in één keer afleggen als je niet via Mollendo rijdt. Het is mogelijk om dezelfde dag verder te rijden naar Arica in Chili (56 km vanaf Tacna).

Tijdschema

Zuidkust (Lima-Arequipa): 4-5 dagen
Arequipa (stad): 1-2 dagen
Colca Canyon: 2-3 dagen

Vicuña's zo ver het oog reikt in de regio rondom Puno

3. Cusco, Valle Sagrado en Machu Picchu

Voor Cusco en omgeving moet je de tijd nemen. 'Snelle' reizigers werken de stad en zijn omgeving in twee tot drie dagen af. Daarmee kun je weliswaar zeggen dat je er geweest bent, maar de fascinatie van deze regio ontsluit zich pas na enige tijd. Voor de koloniale binnenstad van Cusco is een dag nauwelijks toereikend, al was het maar omdat met Sacsayhuamán en Kenko nog twee bijzonder bezienswaardige Incacomplexen in de nabije omgeving liggen, waarvoor ook zeker een halve dag moet worden gereserveerd – wie goed te voet is, kan ze via wandelpaden ook in een dag verkennen.

De meeste toeristen bezoeken de Valle Sagrado alleen in het kader van een dagtocht – en velen helemaal niet! Jammer, want de

tocht van Cusco naar het 'heilige dal' behoort tot de landschappelijke, maar ook culturele hoogtepunten van iedere Peru-reis. Je moet er zeker minstens een nacht doorbrengen, want intussen zijn er heel wat aangename overnachtingsgelegenheden, die niet alleen een rustiger slaap dan in Cusco beloven, maar ook zo'n 500 m lager liggen en door hoogteziekte geplaagde toeristen een merkbare opluchting bieden.

- Cusco
- Valle Sagrado
- Machu Picchu

De beroemde Incastad Machu Picchu bereik je alleen met de trein of in het kader van een meerdaagse wandeling. De meeste bezoekers maken een dagtocht vanuit Cusco, maar alle treinen stoppen ook halverwege in Ollantaytambo, en er is zelfs een lijn die in

Trotse traditie: het Casa Aliaga, waarvan hier de eetzaal, is sinds zestien generaties familiebezit en kan op afspraak worden bezichtigd

de populaire religiositeit in Lima en wordt elk jaar in oktober in een enorme processie door de straten van de stad gedragen.

Iglesia de San Marcelo **24**

Ma.-za. 8-13, 16-19 uur, toegang gratis
De **Iglesia de San Marcelo** werd herhaaldelijk door aardbevingen verwoest, waardoor van het oorspronkelijke kerkgebouw van de augustijnenorde uit 1557 niets meer resteert. Bij de voorlopig laatste restauratie in de jaren 1925 tot 1933 werden de gevel en delen van het interieur van de kerk van Palpa (bij Nazca in Zuid-Peru) nagemaakt. Binnen zie je churriguereske altaren uit deze kerk, die eveneens door een aardbeving werd verwoest.

Museo Nacional de la Cultura Peruana **25**

Av. Alfonso Ugarte 650, tel. 01 423 58 92, www.limacultura.pe/directorio-cultural/museo-nacional-de-la-cultura-peruana, di.-za. 10-17 uur, volwassenen N/S 5, studenten N/S 2

Vergeleken met andere musea van de stad lijkt het **Museo Nacional de la Cultura Peruana** ('Nationaal Museum voor Peruaanse Cultuur') nogal bescheiden. De bezienswaardige etnografische afdeling met klederdrachten en kledingstukken van verschillende inheemse bevolkingsgroepen van het land maakt een bezoekje echter zeker de moeite waard. Vanwege de onveilige omgeving ten zuiden van de Plaza 2 de Mayo kun je beter een taxi nemen.

Ten zuiden van de Plaza San Martín

Het **Parque Universitario** **26** wordt gedomineerd door een klokkentoren, die in 1921 door de Duitse kolonie werd aangeboden ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van de onafhankelijkheid van Peru.

Casona de San Marcos **27**

Av. Nicolás de Piérola 1222, tel. 01 619 70 00, www.ccs-m-unmsm.edu.pe, ma.-za. 9-17 uur, volwassenen N/S 5, studenten N/S 3

Aan de zuidwestkant van het gerenoveerde plein markeert de **Casona de San Marcos** de oorspronkelijke locatie van de Universidad van San Marcos, die in 1551 als oudste universiteit van Zuid-Amerika werd gesticht.

Plaza Grau **28**

De **Plaza Grau** wordt beheerst door de lelijke moderne betonkolos van het Sheraton Hotel en het er tegenover gelegen **Palacio de Justicia** ('Paleis van Justitie'), de zetel van het Hoogerechtshof. Het monumentale beeld van de oorlogsheld Miguel Grau in het midden markeert een van de belangrijkste verkeersknooppunten van de stad. Aan de westkant van het plein liggen twee belangrijke kunstmusea.

Museo de Arte de Lima (MALI) **29**

Paseo Colón 125, tel. 01 204 00 00, www.mali.pe, di.-zo. 10-19 uur, volwassenen N/S 6, studenten N/S 4

In een neoklassiek gebouw, dat al in 1872 voor kunsttentoonstellingen werd opgericht, bevindt zich het **Museo de Arte de Lima (MALI)**. Als enige museum van het land biedt het stedelijke kunstmuseum een overzicht van de Peruaanse kunstgeschiedenis van de prehistorie tot de 20e eeuw. Je ziet er niet alleen pre-Columbiaanse keramiek, textiel en goudwerk, maar ook koloniale schilderijen en meubelen, plus innovatieve installaties van hedendaagse kunstenaars. Zo vind je hier werken van de Cusco-school uit de 17e en 18e eeuw, naast de omvangrijkste collectie kunsthistorische literatuur van het land. Achter het museum ligt een park, waar je na al dit kunstgenot heerlijk een stukje kunt wandelen.

Museo de Arte Italiano **30**

Paseo de la República 250, tel. 01 423 99 32, <http://arteitaliano.museum.com>, ma.-vr. 10-17 uur, volwassenen N/S 3, studenten N/S 2

Ook het **Museo de Arte Italiano** ('Museum voor Italiaanse Kunst'), dat kopieën van werken van Italiaanse kunstenaars, maar ook hedendaagse Peruaanse kunst toont, bevindt zich in een representatief gebouw.

Tip

ARCHEOLOGISCHE VINDPLAATSEN IN DE STAD

Overal in de stad bevinden zich resten van pre-Columbiaanse culturen, vaak te midden van woonwijken. Een voorbeeld hiervan is de **Huaca Huallamarca** **31** in San Isidro, een gerestaureerde adobepiramide uit de pre-Incatijd. Bij de opgravingswerkzaamheden gedane vondsten, waaronder enkele mummies, worden getoond in een klein museum (Av. Nicolás de Rivera 201, hoek Av. El Rosario, di.-zo. 9-17 uur, volwassenen N/S 5, studenten N/S 3, kinderen N/S 1). Nog indrukwekkender is het tempelcomplex **Huaca Pucllana** **32** in Miraflores. De ruïnes zijn in het kader van een rondleiding te bezichtigen. Er is een klein museum en dichtbij ligt een beroemd restaurant (zie blz. 120) met uitzicht op het opgravingsterrein (Gral. Borgoño 800, tel. 01 445 86 95, wo.-ma. 9-16.30 uur, volwassenen N/S 10, studenten N/S 3, kinderen, studenten, gepensioneerden N/S 1). Via de Carretera Central in de richting van Chosica bereik je na ongeveer 5 km de ruïnes van **Puruchuco** en enkele kilometers verder **Cajamarquilla** (zie blz. 126). Aan de Panamericana Sur ligt bij kilometer 33 de afslag naar **Pachacamac**, een belangrijk bedevaartsoord uit de pre-Inca- en Incatijd (zie blz. 154).

Andere stadsdelen

Plattegrond: zie blz. 110 en 113

Hoewel de oude stad een groot aantal bezienswaardigheden kent, is een bezoek aan de andere wijken ook de moeite waard. Vooral vanwege wat er in musea aan pre-Columbiaanse

Populaire trattoria – Mama Lola 13: Jr. Diez Canseco 119, tel. 241 63 36, www.trattoriama.malola.com, dag. 12-24 uur. Italiaanse klassiekers en Peruaanse gerechten, pizza vanaf N/S 30, pasta N/S 29-36.

... in Barranco

Voordelige zeevruchten – Canta Rana 14: Pasaje Genova 101, tel. 01 247 72 74, di.-za. 8-23 uur. Eenvoudig restaurant, goede en voordelige visgerechten en zeevruchten. Hoofdgerecht \$ 8.

Criollobuffet – Rústica 15: Parque Municipal 105, tel. 01 247 93 85, www.rustica.com.pe, dag. 12-16 uur. Leuk restaurant in een historisch huis. Lunchbuffet met Peruaanse gerechten (\$ 11).

Winkelen

Winkelcentrum – Centro Comercial Larcomar 1: Jr. Malecón de la Reserva 610 (Miraflores), tel. 01 625 43 43, www.larcomar.com, dag. 10-22 uur, de restaurants zijn gedeeltelijk al vanaf 8.30 uur geopend. Winkelcentrum direct aan zee met meer dan dertig zaken, meerdere bioscopen (14-23 uur), een discotheek en een groot aantal restaurants, cafés en pubs.

Indiomarkten – Markten met allerlei kunstnijverheid vind je in **Miraflores**, Av. Petit Thouars 5245 2, en in **Pueblo Libre**, Av. de la Marina, *cuadra* 9.

Volkskunst – Las Pallas – Mari Solari: Jr. Cajamarca 212 (Barranco), tel. 01 477 46 29, ma.-za. 9-19 uur. De Duitstalige eigenaresse verzamelt en verkoopt in haar eigen huis fraaie volkskunst uit heel Peru.

Alpacaproducten – Onder meer in Miraflores: **All Alpaca 3**, Jr. Shell 375, tel. 01 446 05 65; **Santos Alpaca 4**, Av. Larco 859, tel. 01 447 71 63; **Alpaca 111 5**, Av. Larco 671, tel. 01 447 16 23, filialen in luxehotels en op de luchthaven.

Sieraden – Urpi Rumi 6: Jr. Buenos Aires 231 (Miraflores), tel. 01 446 02 01. Replica's van de goudschat van Sipán in zilver en goud.

Uitgaan

De hoofdstad van Peru kent veel bars, pubs, kroegen en nachtclubs. De meeste daarvan vind je in de wijken San Isidro, Miraflo-

res en Barranco. Een goed overzicht van het uitgaansleven biedt www.jaraneros.com.

... in het centrum en San Borja

Peñas – Las Brisas del Titicaca 1, El Eslabón 2: zie Tip op blz. 118.

... in Miraflores

Peñas – Junius 3, Sachún 4: zie Tip op blz. 118.

Livemuziek – Jazz Zone 5: Av. La Paz 646, tel. 01 241 81 39, www.jazzzoneperu.com, dag. vanaf 19.30 uur. Leuke kroeg met live-jazz en -folk.

Discotheek – Tequila Rock 6: Jr. Diez Canseco 146, tel. 01 445 41 16, www.tequilarock.com.pe, dag. vanaf 18 uur. Danstent met rockmuziek.

Kroeg – Murphy's Irish Pub 7: Jr. Schell 619, tel. 01 447 10 82. Gezellige pub met restaurant. Dag. vanaf 18 uur. vr.-za. vanaf 19 uur livemuziek, dag. tot 21 uur happy hour.

... in Barranco

Peña – Peña Poggi 8: zie Tip blz. 118.

Pub – Lion's Head Pub 9: Av. Grau 268, www.lionsheadperu.com. Leuke Engelse pub met biljart en darts. In het weekend soms livemuziek (classic rock).

Bar – Juanito's 10: Av. Grau 274. Populaire kleine bar met traditie aan het stadspark. Peruaanse muziek.

Actief

Rondleidingen – Mirabus 1: tel. 01 242 66 99, www.mirabusperu.com, infostand aan het Parque Kennedy (Miraflores). Stadstochten met dubbeldekker-panoramabussen (5 uur, N/S 70), ook 's avonds.

Boottochten – Alle boottochten van de volgende aanbieders vertrekken bij **La Punta 46** (Callao). **Ecocruceros:** Av. Arequipa 4960 (Miraflores), tel. 01 242 66 55, www.islaspalomino.com. Uitstapje naar het Isla Palomino (vertrek 9.30, 14 uur, circa 4 uur, \$ 48). **Mar Adentro Excursiones:** tel. 01 435 92 30, www.maradentroexcursiones.com. Boottocht Isla Palomino N/S 120.

Paragliden – Aeroxtreme 2: Jr. Tripoli 345 (Miraflores), tel. 01 242 51 25, www.aeroxtreme.com. Vliegsschool en tandemvluchten.

In de Peruaanse restaurants komt veel verse vis op tafel

Surfen – Pukana Surfing School 3: tel. mobiel 980 82 29 46, www.pukanasurf.com. Surf-school en boardverhuur.

Talencursus – AC Spanish Classes 4: Jr. Diez Canseco 497 (Miraflores), tel. 01 247 70 54, www.acspanishclasses.com. **Academia Hispana 5:** San Martín 377 (Miraflores), tel. 01 446 30 45, www.hispanaidiomas.com.

Evenementen

In een metropool als Lima vinden elke dag de meest uiteenlopende culturele evenementen plaats. Over het actuele programma informeert het dagblad *El Comercio*, [www.](http://www.elcomercio.pe)

[elcomercio.pe](http://www.elcomercio.pe) (Spaans). Toegangskarten koop je op de plaats van het evenement zelf of bij Teletickets, met filialen in veel grote winkels en supermarkten als Metro, Wong en Ripley.

Week van de stichting van de stad (15-20 jan.): tentoonstellingen en muziekuivoeringen.

Carnaval (feb.): optochten in Miraflores en andere stadsdelen.

Nationale feestdagen (28-29 juli): optochten en militaire parades ter herinnering aan het uitroepen van de onafhankelijkheid in 1821.